

Nya Meddelanden från STRINDBERGSÄLLSKAPET

Nummer 62

December 2018

Kära medlemmar!

Det pågår som vanligt en intensiv verksamhet om och kring August Strindberg.

I september kunde Sällskapets vice ordförande, Göran Söderström, högtidligt överlämna 2018 års Strindbergspris till Guy de Faramond och Jacques Robnard följt av en lunch på Svenska institutet i Paris. I början av oktober samlades våra medlemmar tillsammans med Intima teaterns vänner och njöt av *Oväder* i Ingmar Bergmans regi, bekvämt tillbakalutade i teaterns nyrenoverade stolar. Föreställningen presenterades av regissören, dramatikern och producenten Ludvig Josephson, som berättade om inspelningarna och svarade på frågor. Att lyssna tillsammans i en teatersalong är en speciell upplevelse. Genom rösterna befolkas den tomma scenen. Arrangemanget var så lyckat att vi planerar att genomföra en motsvarande lyssning i vår. Anneli Dufva, tidigare kulturradion, numera Dramaten, har lovat komma och vara presentatör. Vi återkommer om program och datum. I oktober var också Eva Ström på Strindbergsmuseet och berättade om sin roman *Rakkniven*, en fortsättning på *Fröken Julie*. Ett lyckat samarbete mellan Sällskapet och museet. Vi hoppas på något motsvarande besök och samtal under våren.

För att bli uppdaterade om alla dessa planer, följ oss på gärna på Facebook. Där dyker aktuella händelser och program upp. "Gilla" oss! Ännu hellre "dela" på era egna sidor, så sprids informationen till alla intresserade!

Som ni ser sker mycket av vår verksamhet i Stockholm, där museet och teatern finns. Men Strindberg är större än så, även om vi har svårigheter att föra ut våra arrangemang i landet. Som tur är finns Tryggve Lundh som startar och driver studiecirkel utanför huvudstaden. Är det inte på er ort, starta en egen! – Vi lovar att hjälpa till med råd och stöd tex. tips om vad som kan vara bra ämnen, intressanta problem eller frågor. Och vill man ha besök från styrelsen eller hjälp med ett Stockholmsbesök på museet och teatern så finns vi redo.

Utöver allt detta (och annat som det inte finns plats att berätta om här, som den disputation jag just nu är på väg till, om översättningen av *Giftas* till engelska 1913, eller den Strindbergskonferens som kommer hållas i Göttingen, Tyskland i vår) kan jag berätta att vi håller på att förnya vår hemsida. Nicolò Freccero som har varit webbmaster alltsedan starten och har byggt upp hela vår fantastiska hemsida med sina c:a 100.000 besökare varje år, har nu bestämt sig för att stiga åt sidan. Vi är djupt tacksamma för all tid och skicklighet han har gett oss. Katharina Lind, tidigare producent på Strindbergs Intima teatern, har tagit över och håller nu på att successivt flytta och modernisera hemsidan. Hennes arbete – som allas vårt – sker på fritiden. Så vi hoppas att ni överser med att övergången kommer att ske successivt och en del sidor kommer saknas under en period. För det kommer bli mycket bra när det är klart!

Under tiden önskar vi från Sällskapets styrelse er alla en underbart god jul och ett gott nytt 2019.

Och naturligtvis kommer ni och firar August Strindbergs 170 årsdag med oss den 22 januari och inviger Röda rummet på museet. Då kommer också mottagaren av 2019 års Strindbergspris avslöjas. Spännande!

David Gedin
ordförande

RÖDA RUMMET - MUSEETS NYA TRÄFFPUNKT

Strindbergsmuseet förfogar över två fantastiska våningar jämte Strindbergs rekonstruerade hem. I den ena delen – museilägenheten – har vi möjlighet att genom utställningar och program ge perspektiv på Strindbergs liv och verk och de sammanhang han verkade i. Här kan vi också lyfta ”svåra frågor” om Strindberg.

Den andra delen, som vi brukar kalla ”kansliet”, rymmer förutom tjänsterum för personalen, också ett Strindbergianabibliotek samt arkiv. Inte minst är arkivet med de pressklipp som Sällskapet har abonnerat på sedan 1948 helt unikt. Till dags dato över 100 000 klipp från teateruppsättningar, bokutgivningar, konstutställningar och aktuella samhällsdiskussioner där Strindberg nämns eller rent av använts som tillhygge!

Det har länge varit en dröm att tillgängliggöra arkiven och biblioteket för en större publik. Vi har också sett ett behov att skapa fler publika utrymmen för att kunna ta emot fler grupper och besökare utifrån deras behov och önsningar. Nu förverkligar museet dessa planer genom att ett större tjänsterum görs om till ett slags ”salong” i Strindbergs anda för forskare, studiecirklar, förskoleklasser och andra grupper som önskar en plats för workshops, samtal och möten. Vi kan också erbjuda våra lokaler för program och uthyrningar av olika slag till bland annat företag, föreningar och andra intressenter.

Genom att salongen kan öppnas mot museets arkiv och bibliotek kan vi använda dessa på ett påtagligt sätt. Böcker, arkivalier och pressklipp m.m. blir härigenom tillgängliga även för dem som inte är vana att forska och studera i arkiv. Vi vill också skapa en större flexibilitet i lokalerna för att kunna ta in mindre utställningar, föredrag och andra event och skapa ett flöde i verksamheten.

För detta har vi fått ett utvecklingsstöd från Stockholms stad.

Lagom till Strindbergs födelsedag den 22 januari öppnar vi dörren till vår nya salong, som vi – givetvis – valt att kalla Röda rummet. Ny inredning och nya vackra tapeter ger skäl för namnet! Under våren 2019 kommer vi att förlägga vår programverksamhet dit. Sällskapets medlemmar inbjuds härmed att bli de som får inviga vår nya träffpunkt den 22 januari.

Vi ses väl i Röda rummet?

Erik Höök, t.f. museichef

Camilla Larsson, intendent prövar de nya tapeteran i blivande Röda Rummet.

VINTER -VÅR 2019

UTSTÄLLNINGAR

Strindbergs hem

Strindberg i centrum

Lena Cronqvist - Ett drömspel t.o.m. 31/3

Strindbergsmuseet ställer ut den litografiska sviten *Ett drömspel* bestående av trettio verk
15 maj öppnar utställningen *Odla med August. Strindberg som trädgårdsmästare*

PROGRAM

70 kronor för medlemmar

2/2 kl. 16 Mårten Castenfors - *Lena Cronqvist och Ett drömspel*

9/2 kl. 16 Lars Liljegren - *Den tämjde vikingen:*

August Strindberg i England, översättning och post-viktoriansk censur

16/2 kl. 16 Per Faxneld - *Dödsmässa - Dekadenta berättelser.*

Om Strindberg och Stanisław Przybyszewski.

9/3 kl. 16 Monica Lauritzen och Kjell Espmark -

Karl Warburg & Martin Lamm - pionjärerna som formade bilden av Strindberg.

Utifrån sina böcker om två judiska intellektuella som bröt ny mark i litteraturhistorien
diskuteras vilka de var; hur det kom sig; vad de ville.

30/3 kl. 16 Erik Höök - *Strindbergs finska familj. Karin Strindbergs okända manuskript*

18/5 kl. 16 Erik Höök och Camilla Larsson - *Augusts gröna fingrar. Strindberg som trädgårdsmästare*

KULTURNATTEN 27 APRIL

Museet är öppet kl. 18-24 med fri entré

STADSVANDRING

70 kronor för medlemmar

4/5 kl. 16 *Från Blå tornet till Riddarholmen* med intendent Camilla Larsson

VISNINGAR

Guidade visningar av August Strindbergs hem torsdag - söndag kl 13.

SHOP

Litteratur av och om Strindberg, läs- och skrivrelaterade souvenirer, magneter, pins m.m.

ÖPPETTIDER

Tisdag – söndag 12-16. Stängt 23-25/12, 31/12, 1/1, 19/4, 1/5, 6/6, 21-23/6

Museet kommer under våren att stänga en kort period pga fönsterreovering. Håll utkik!

ENTRÉ

GRATIS för medlemmar i Strindbergssällskapet samt barn och ungdom t.o.m 19 år.

Ord. pris: vuxna 75 kr, stud/pens/arbetslösa 50 kr.

Drottninggatan 85 08-441 91 70 www.strindbergsmuseet.se

BOK&BIBLIOTEKSMÄSSAN 2018

Årets Bok&Biblioteksmässa ägde som varje år rum de sista dagarna i september. Allt gick bra. För försäljning i Sällskapets monter hämtade vi, min man Lars Nilsson och jag, kartonger med försäljningsinnehåll, som Ingela packat och förberett, från museet, Strindbergiana på förlaget på Brännkyrkagatan och så sällskapets böcker i förrådet i Årsta. I likhet med föregående tre år hade vi gemensam monter med Söderbergsällskapet och Per Anders Fogelströms vänner, vilket ger en bra gemenskap och lite mer utrymme. I början var det lite trassel med mässans servicefunktion, det tog en halv dag innan vi fick vår rampskylt och en hel dag innan de litterära sällskapens program kom på plats.

Mässan är ett bra tillfälle att göra reklam för medlemskap i Strindbergsällskapet. Vi fick en handfull nya medlemmar som betalade genast (tack vare swish!) och vi delade ut ett stort antal broschyrer för sällskapet. Förhoppningsvis ger det en och annan ytterligare ny medlem. Det är också ett utmärkt tillfälle att uppmäna till besök på Strindbergsmuseet, vilket känns extra kul nu när museet är så fint renoverat.

Genom överenskommelse med Langenskiöld sålde vi bortåt femton av Göran Söderströms fina bok *Strindbergs måleri* för ett fantastiskt mässpris. Att ha en relativt nyutkommen och vacker bok till försäljning ökar alltid uppmärksamheten, men även våra övriga böcker visades en del intresse. Bland annat har vi en "antikvarisk samling" som skänktes till sällskapet av Carl-Olof Johanssons efterlevande efter dennes bortgång.

På torsdagen brukar alltid mässan besökas av skolelever, så även denna gång. Den dagen kom det några grupper av gymnasister, som hade fått till uppgift att ta reda på information om August Strindberg. Jag och f d gymnasirektorn Bengt Andreasson tog hand om dem. Gymnasisterna hade färdiga frågor som de ställde, och deras kännedom om Strindberg var inte stor. Det kan möjligen vara så att en ung person inte vågar säga så mycket av vad man tror, i rädsla för att säga fel. Vi tog god tid på oss att svara på deras frågor och diskutera med dem om Strindberg, och de fick med sig varsin äldre Strindbergiana.

De litterära sällskapen har en gemensam scen för kortare framträdanden, och i år hade Strindbergssällskapet fått två tider. David Gedin hade en stor publik när han pratade om det aktuella ämnet August Strindberg och Svenska Akademien. Kristina Adolphson och jag hade också en hyfsat stor publik, dock något mindre när vi under lördagen framförde vårt program om poeten August Strindberg.

I montern arbetade Bengt Andreasson, Anders Melchior, Barbro Fridén, Maria Lagerkvist Lehto, Kristina Adolphson, Lars Nilsson och jag. Tack alla för goda insatser!

Det förekom en hel del diskussion bland de litterära sällskapen, eftersom många sällskap har dragit sig ur medverkan i mässan av ekonomiska skäl. Vi hoppas att DELS, De litterära sällskapens samarbetsorganisation, lyckas med sin avsikt att sänka priset för de litterära sällskapens medverkan!

Katarina Ek-Nilsson

AUGUST STRINDBERG OCH UPPLYSNINGEN

Den 21:a internationella Strindbergskonferensen i Göttingen, Tyskland 30/5 – 2/6 2019

GEORG-AUGUST-UNIVERSITÄT
GÖTTINGEN

Den 21:a internationella Strindbergskonferensen i Göttingen (Tyskland) kommer att ägna sig åt Strindbergs förhållande till upplysningen. Konferensens tema refererar till Göttingens centrala roll under 1700-talets upplysning. Med sina täta kontakter med Frankrike och Storbritannien var Göttingen en metropol för europeiska intellektuella och forskare. Universitetsbiblioteket utvecklades till en viktig samlingspunkt för 1700-talets litteratur och forskning. Universitetet blev ett upplysningscentrum präglad av experiment, kritik, grundläggande forskning och estetik. Till följd av detta blev Göttingen även ett centrum för förnuftskritiken. De tidiga romantiska rörelserna (Caroline Schlegel-Schelling, Georg Forster, Therese Heyne) växte fram här som en reaktion på upplysningens idéer. Detta ledde till att den europeiska upplysningen liksom förromantikens kritik av densamma överlappade varandra och att diskussioner pågick i Göttingen som i sin tur förmedlades utåt. Upplysningsforskningen har därför en stark ställning på universitetet idag.

Utgående från upplysningstidens tradition å ena sidan och Strindbergs ambivalenta relation till förnuftet och förnuftskritiken å den andra, ska bland annat följande frågor fokuseras under konferensen:

- **Strindberg och upplysningens ambivalens/dialektik.**
- **Det moderna subjektbegreppet och självreflektionen i Strindbergs dramer.**
- **Strindbergs kritik av upplysningen.**
- **Voltaire, Rousseau, Kant: Strindberg och upplysningstidens filosofiska traditioner.**
- **Upplysning och den tidiga romantiken i Strindbergs estetiska skrifter.**
- **Strindberg som ”experimentell universalexperimentator” i Lichtenbergs följd.**

Konferensen avser att formulera nya perspektiv på och fördjupa vår förståelse av Strindbergs laddade relation till den litterära och filosofiska upplysningen, och därigenom vidga våra kunskaper om både 1700-talet och det sena 1800-talet.

Call for papers

Konferensspråket kommer att vara svenska, engelska och tyska. Förslag till bidrag (max. 2000 tecken inklusive blanksteg) skickas till Strindbergkonferenz.2019@uni-goettingen.de senast den 1 februari 2019. Bidragsgivarna står själva för resa och logi.

Konferensen anordnas av Karin Hoff, Universitetet i Göttingen, i samarbete med Strindbergssällskapet i Sverige. En planeringsgrupp bestående av Karin Hoff, David Gedin, Strindbergssällskapet samt Jan Balbierz (Jagellonska universitetet i Krakow), Elena Balzamo (KVHAA), Roland Lysell (Stockholms universitet) och Ulf Ilsson (Stockholms universitet) har tillsatts.

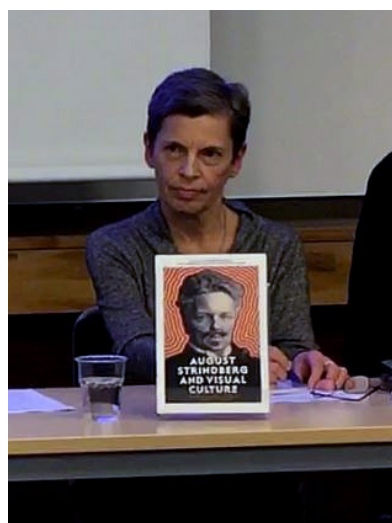
NYTT STRINDBERGSFIRANDE I PARIS

Knappt ett år efter den högtidliga invigningen av Place August Strindberg intill kyrkan Saint-Sulpice firades Strindberg på nytt i Paris. I den stora högtidssalen i borgmästeriets byggnad mitt emot kyrkan anordnades den 13 september gemensamt av förvaltningen i 6:e arrondissementet och svenska ambassaden ett mycket välbesökt program: *August Strindberg et le féminin, entre le vécu et l'écrit*, följt av en mottagning i angränsande rum. Bland talarna märktes Elena Balzano och Gunnel Engwall och avslutningsvis spelade två framstående franska skådespelare upp de mest väsentliga dialogerna mellan Jean och fröken Julie i fransk översättning.

Dagen därpå gav Svenska Institutet i Paris under Ewa Kumlin en stor lunch för de båda hedersgästerna och initiativtagarna till namngivningen, Guy de Faramond och Jacques Robnard. Sällskapets vice ordförande Göran Söderström överlämnade vid lunchen 2018 års Strindbergspris till de båda förtjänta pristagarna.

13/9 Festseminariet i mairiets festsal i Paris.

Sverige: 30/10 Professor Eszter Szalzer från Albany vid seminariet kring boken "August Strindberg and Visual Culture" i Handelshögskolan i Stockholm.

RAPPORT FRÅN DIKTARSTUGAN

”sittande på stenarna utanför boden sågo de solen gå ner och skymningen lägga sig som ett melonfärgat töcken över kobbar och vatten. Måsarna gingo till vila på tångbanken och kråkorna drogo in åt skärgården att söka nattkvarter i skogarne”.

Det finns många fina passager i *Hemsöborna* som fångar och skildrar naturen på Kymmendö. Strindbergssällskapet förvaltar skrivarstugan som August Strindberg lät bygga 1883 och citatet ovan skulle kunna passa väl in även i vår samtid. Vid varje besök i stugan så möts vi av besökare som stannar till vid stenarna utanför stugan. Frågorna som ofta kommer är mer kopplade till en nyfikenhet hur och vad han gjorde i stugan, mindre om vad som är original eller senare tillfört. Skrivarstugan skänker en viss magi till ön. Det var alltså här han satt och arbetade. Kommentarererna handlar oftast om boken men också om utsikten och arbetsutrymmet. Det är själva positionen – utsikten och den unika platsen - som skapar frågorna och kommentarererna. Årets insats stannade vid nytjätat tak och en strykning järnvitriol för att hålla liv i ytterväggarna. Om detta inte sker blir det snart som poeten Werner Aspenström en gång skrev: endast stenarna i grunden kommer bilda vittnesmål om historien som där har utspelats. Han tyckte det var bra. Jag och Strindbergssällskapet håller dock inte med honom.

Hursomhelst är det påtagligt hur många som söker upp platsen, tar promenaden genom ängarna och njuter av den naturliga stillheten på ön. Vi går in i vintern med ett avslutande citat från *Hemsöborna* och naturen på Kymmendö: ”Luften var svart, snöflingorna voro gråa som malar, stora som hönsfjädrar och singlar ner oupphörligt, oupphörligt, lade sig tyst på varandra, lätt först, tyngre sedan, packade sig och växte”

Leif Magnusson

STRINDBERGSFÖRENINGEN I LUND

Att det finns en STRINDBERGSFÖRENING i Lund är det inte så många som känner till – inte ens bland lundaborna själva. Föreningen bildades redan 1956 och har nu oförtrutet verkat i över 60 år. Strindberg hade ju vistats i staden i två omgångar: från december 1896 till augusti 1897 och från april 1898 till juni 1899 (med undantag för en vecka i Belgien i augusti 1898, bl.a. med ett dygns vistelse i kloster). Strindbergsföreningens förste ordförande var astronomiprofessorn Knut Lundmark och från senare år kan på denna post nämnas: Bertil Romberg, Louise Vinge och Anders Ollfors.

När Strindberg kom till Lund befann han sig mitt uppe i sin ”Infernokris”, men tack vare sin lundavistelse kom han att återfå sin hälsa och återupptar här sitt skönlitterära författarskap – som legat nere i fem år – med den självbiografiska romanen, *Inferno*, som delvis utspelar sig i Lund. Från augusti 1897 till april 1898 uppehåller han sig i Paris, där han bl.a. skriver *Legender*, som till större delen handlar om lundavännernas ockulta upplevelser. Under den andra lundavistelsen utvecklar Strindberg en enorm produktivitet, som resulterar i dramerna *Till Damaskus* (del II), *Advent*, *Brott och brott*, *Folkungasagan*, *Gustav Vasa* och han hinner också påbörja *Erik XIV*. Att Lund betydde mycket för Strindberg märks inte minst i dramerna *Karl XII* och *Påsk* samt i romanen *Syndabocken* med sina laddade lundaskildringar.

Föreningen har årsmöte och högtidsdag som sig bör på Strindbergs födelsedag den 22 januari. Stående inslag är ett föredrag av en Strindbergskännare från när eller fjärran. Föredraget följs av en festmåltid, en trerättersmiddag med en meny i födelsedagsbarnets anda, varefter tillfälle ges till frågor och diskussion. Vid detta möte brukar även auktion på skänkta böcker av eller om Strindberg hållas, vilket ger ett gott tillskott till föreningens kassa.

Vårmetet (omkring Strindbergs dödsdag den 14 maj) brukar ske under lite enklare former; ofta har man gjort en promenad genom Lund till de adresser, där författaren bodde under sin vistelse i staden; någon gång har medlemmarna med stor inlevelse reciterat ur Strindbergs ofta förbisedda lyriska diktning.

Det senaste vårmötet blev två stycken, båda med musik som kan tillskrivas Strindberg. Den 5 maj spelade den förre domkyrkoorganisten Tomas Willstedt i Lunds domkyrka ”Ett verk av Strindberg” utifrån ett brev till brodern och musikern Axel (15/9 1908); den 12 maj framförde den nuvarande domkyrkoorganisten Robert Bennesh Variationer på ”Forskarlens sång” i *Kronbruden* och Fantasi över ”Solsången” i *Starkodder Skald*.

Höstmötet (omkring den 22 september) brukar ägnas åt en diskussion kring ett verk av Strindberg, som medlemmarna fått i uppgift att läsa under sommaren. Hittills har man under livliga meningsutbyten hunnit djuploda verk som *Svarta fanor*, *Fadren*, *Ensam* och *Ett drömspel*. Senast avhandlades *Inferno* och *Legender*, då bl.a. psykiatern, docenten Sören Nielzén, ställde en djupgående diagnos på Strindbergs psykiska tillstånd under ”krisåren”. Dessutom talade Robert Bennesh om sitt arbete med Strindbergs musik.

Vid kommande möten kommer regissören Staffan Valdemar Holm att ge sin syn på dramatikern och professor Birthe Sjöberg att presentera sin nya bok om Strindberg och Viktor Rydberg: *Dialog eller dynamit*.

Nuvarande ordförande är fil. dr, f.d. universitetslektorn och operaregissören Richard Bark. Medlemskap i Strindbergsföreningen i Lund kan fås genom insättande av medlemsavgiften 200 kr på föreningens postgiro 10 56 26-6.

Kontakt: Richard Bark, ordförande i Strindbergsföreningen i Lund tel. 046-12 96 89, 0704 83 89 28, richard.bark@outlook.com

Hotel Central, Kungsgatan 2 C, Strindbergs första bostad i Lund.

Dåvarande Stadshotellet, Strindbergs andra bostad i Lund, nuvarande Rådhuset vid Stortorget.

Stålbrogatan 2, där Strindberg skrev Inferno (hans första egna bostad i Lund).

Tomegapsgatan 24, en "mellanadress".

T.v Richard Bark, ordförande i Strindbergsföreningen i Lund, i trädgården på Grönegatan 16, med den berömda asken som fanns redan på Strindbergs tid. Strindbergs sista bostad i Lund. Hans fönster syns på andra våningen.

Fotografier: Richard Bark och okänd.

STUDERA STRINDBERG!!!

— Jag har haft ett härligt arbetsår!

Strindbergssällskapet vill öka kunskapen om och intresset för August Strindbergs författarskap genom att förankra läsandet i riket. Tryggve Lundh, strindbergskännare och styrelseledamot i Strindbergssällskapet har givits uppdraget och har inlett arbetet med föreläsningar och studiecirklar i hans hemlän, Sörmland. Initialt har cirklar startats i samverkan med ABF Sörmland.

Du kan, som intresserad strindbergsläsare, nu hjälpa till med att få igång föreläsningar och cirklar genom att kontakta ett studieförbund där Du bor och initiera en aktivitet. Studieansvarig i studieförbundet, eller Du själv, kontaktar sedan omgående Tryggve, som hjälper till med en kick off-föreläsning som hålls av honom själv eller förmedlas genom en föreläsarbank. Föreläsningen bekostas genom sedvanligt arvode och täckning av resa.

Tryggve hjälper till i cirkeln med upplägg, inriktning och med förslag på litteratur. Cirkeln kan avslutas med strindbergsvandring i Stockholm och med guidad besök på Strindbergsmuseet.

Kontakt: tryggve.lundh@gmail.com alternativt mobil 0763407415. Information om cirkelstuider, föredrag m.m. lämnas här i meddelanden, på facebook och på vår hemsida.

Hör av er omgående och hjälp Strindbergssällskapet i denna satsning!

Katharina Lind samtalar med Tryggve Lundh

Hej Tryggve! Hur har det gått under året med studiecirklarna i Eskilstuna och Strängnäs?

– Det har gått fint! Vi har haft cirklar om Strindbergs författarskap fokuserade på *Röda rummet*, *En dåres försvarstal*, *Giftas I-II*, *Ensam*, *Tjänstekvinnans son* (4 böcker och med utvikningar). Vi har även haft två cirklar om hur Strindbergs författarskap utvecklas och ändras i tre i tiden och läst närliggande verk *Hemsöborna*, *Skärkarlsliv* och *I havsbandet*. Sen 2017 har jag lett sju studiecirklar om Strindberg, det är fantastiskt att det finns ett brinnande intresse för vår nationalskald.

Berätta lite om vad som händer på dina cirklar.

– Strindbergscirkelarna skräddarsys alltid efter inkomna önskemål som sammanvägs. Jag inleder alltid cirkelarna med en miniföreläsning som anknyter till det område, de böcker som vi ska diskutera. Det innebär att en Strindbergscirkel ibland omfattar studiet av en bok, med utblickar och bredvidläsning, eller som i fallet med några pågående cirklar i höst i Strängnäs och Eskilstuna med en analys av tre böcker: *Hemsöborna* (1887), *Skärkarlsliv* (1888) och *I havsbandet* (1890). Utifrån min introduktion där jag fick deltagarna intresserade av att jämföra dessa i tiden näraliggande böcker, genom att analysera bland annat Strindbergs förhållanden till naturen samt hans människoskildringar men också att studera hur språket används.

I cirkeln har jag använt ett av mig utarbetat analyschema som ställer frågor om innehåll, form, syfte och där deltagarna först ger en spontan värdering och sedan mot slutet diskuterar cirkelns sammanvägda värdering av det lästa. Det är intressant att se hur den samlade cirkelkunskapen ofta förändrar de enskilda läsarperspektiven.

Några reaktioner från deltagarna om Strindbergs författarskap?

Generellt beundrades Strindbergs människoskildring och det levande språket, den spänstiga naturskildringen och hans förmåga att gestalta problem såväl högt som lågt. Och detta leder ofta till en fortsättning i en ny cirkel.

Vad har du på gång nästa år?

– I vår startar cirklar om Strindberg och kvinnofrågan och Strindberg och historien i Eskilstuna och det kommer även cirklarna med föredrag och föreläsningar i Sörmland. Jag har också planer att föreläsa om Strindberg och novellen. Men först ut är det en föreläsning om ”Författaren och förläggaren. Exemplet Strindberg och Bonniers” i februari i Eskilstuna.

Strängnåscirkeln lyfter strindbergsläsningen!

Från vänster: Trygve Lundh, cirkelledare, Anne Wiklund, Eva Strömberg, Gunilla Andersson, Elisabeth Thorell, Elisabeth Gustafsson, Gerd Witschard

Vi välkomnar nya medlemmar under året

Annika Sandberg, Ann-Margret Mellberg, Arvid Gladh, Barbro Johansson, Barbro Ståhle Sjönell, Bengt Engvall, Berndt Paulsson, Cecilia Bjärgö, Elisabeth Christiansson, Ellen Holm, Emma Triantafillou, Eva Ström, Gertrud Wedelin, Halvar Jonzon, Harriet Svensson, Håkan Wasén, Inger Johansson Brandin, Jan Sjunnesson, Katarina Albertsson Winkelståhle, Kristina Hambræus Jonzon, Laila Leikola, Lennart Francke, Margareta Francke, Marianne Ollfors, Marika Birgitta Gedin, Marit Granström, Mikael Ekström, Nils Evheden, Odd Tember, Peter af Rolén, Pierre Hägerstedt, Rolf Wasteson, Stefan Hult, Stefan Ridell, Tommy Martinsson, Tommy Rottbers, Åsa Kahl.

Stort tack till de medlemmar som har skänkt en gåva till sällskapet.

LENA CRONQVIST: ETT DRÖMSPEL

Strindbergsmuseet ställer ut den litografiska sviten *Ett drömspel* bestående av trettio verk.

Strindbergs pjäs *Ett drömspel* (1901) handlar om hur guden Indras dotter kommit ner på jorden för att känna hur människorna har det. Under sin jordevandring ser hon hur Officern förgäves väntar på sin Victoria. Hon provar på äktenskapets plikter med Advokaten. Och hon ser hur människor behandlas med pinoredskap för att de drabbats av vällevnadssjukdomar. Pjäsens genomgående tema är lidande.

Lena Cronqvist (född 1938) studerade vid Konstfackskolan 1958-59 och Konsthögskolan 1959-64. Hon är en av Sveriges mest kända konstnärer med en stor produktion och en mängd utställningar i Sverige och utomlands. Hösten 1988 reste Cronqvist till Paris. I den anrika litografiska verkstaden Clot, Bramsen & Georges som idag är en av de sista att skapa originallitografier på sten fick hon lära sig äldre tryckteknik. Där trycktes sviten *Ett drömspel* året därpå. De 30 bilderna är litografier i ordets ursprungliga betydelse (stenskrift). Motivet ritas eller målas med fet färg på kalkstenar. Det krävs en sten för varje färg. Cronqvist har arbetat med två eller tre färger samt svart.

Cronqvist förhåller sig mycket fritt till Strindbergs text och låter sin egen bildvärld träda in i och för-
enas med Strindbergs drama. I en bild skildras en förlossning, ett motiv som inte finns med i dramat, men som i Cronqvists konstnärskap är ett centralt, ångestladdat tema. I den mardrömsartade skolsce-
nen, där Magistern tar Officern i örat, ser vi en liten flicka som ambitiöst räcker upp handen för att svara. Det är Lena Cronqvist själv som liten.

– Utställningen är en i en rad utställningar med konsttema som museet satsat på under det senaste året, säger intendent Camilla Larsson på Strindbergsmuseet. Museet har haft mappen med litografier och tillhörande texter i sin ägo i många år, men det här är första gången som vi visar alla litografier samtidigt, vilket känns väldigt roligt. Dessutom fyller konstnären i år 80 år!

19/12 PREMIÄR

SVARTA HANDSKEN AV AUGUST STRINDBERG

Svarta Handsken är ett julmysterium av August Strindberg. Pjäsen är baserad på Strindbergs eget liv i Blå Tornet (nuvarande Strindbergsmuseet) och handlar om hur hyresgästernas öden korsar varandra: den vackra och rika unga kvinnan på första våningen, den gamle filosofen på vinden, portvakten i källaren, en elegant gammal dam, en rad hembiträden, en ofta uppdykande jultomte samt en julängel som lär oss livsläxor om förluster och försoning. Strindberg beskriver huset som ett Babels Torn med en kakafoni av röster som till slut ljuder samstämmigt i gemensam julstämning.

Svarta Handsken är den femte och sista av Strindbergs kammerspel. Den skrevs för Strindbergs Intima Teater 1909, men till skillnad från Oväder, Brända tomten, Spöksonaten och Pelikanen hade den aldrig premiär på teatern, men nu kommer pjäsen äntligen att spelas där den hör hemma. Vi är stolta att få presentera Rob Melrose, konstnärlig ledare vid the Alley Theatre i Houston, Texas i ett samarbete med Strindbergs Intima Teater där han regisserar Svarta handsken i en spännande nytolkning som lånar inspiration från förordet till Ett Drömspel: "Personerna klyvas, fördubblas, dubbleras, dunsta av, förtätas, flyta ut, samlas."

VÅREN 2019

Nypremiär 9/1

SVARTA HANDSKEN av August Strindberg

19/2 FRIDA UHL

En monolog om Strindbergs hustru.

19/3 ENSAM av August Strindberg

Med Ewa Fröling.

Även:

DE PERVERSA av Strindberg

Regi Carolina Frände samt fem skådespelare.

MÄSTER OLOF fritt efter August Strindbergs

Mäster Olof med Anna Azcarate.

VICTORIA BENEDICTSSON FESTIVAL

Med bl.a. **FÖRBJUDEN INGÅNG** med Mattias Nordqvist (samarbete med Göteborg Stadsteater), samt **ISJUNGFRUN** av Cecilia Sidenbladh, regi: Lena Söderblom, medverkande: Iwa Boman.

INSAMLINGARNA TILL STRINDBERG

Strindbergs ekonomi påverkades i inte obetydlig grad av ett antal penninginsamlingar av hans vänner. Den första skedde vid årsskiftet 1885-1886, när Strindberg bodde med familjen i Grez. Det var skådespelaren Emil Hillberg som gjorde ett upprop om insamling till ett diktarstipendium åt Strindberg i lördagstidningen *Stockholm* (som han var redaktör för) den 12 december 1885. Strindberg fick 3680:56 francs i mars 1886.

År 1890 fick Strindberg sammanlagt 1 800 kr för att bekosta hans sydliga resa i Sverige. Insamlingen skedde i samband med en fest på hotell Rydberg efter Mäster Olof-premiären på Dramaten den 15 mars 1890. Fredrik Vult von Steijern satsade 300 kr, Salomon Smith 300, Johan Fredrik Rossander 200, Rudolf Wall 300, Karl Warburg 400 och Simon Sachs 300 kr. Under resan fick han dessutom av Vult von Steijern, dels 200 kr, dels en kamera som kostade 100 kr. Vult von Steijern lär dessutom ha bidragit med ytterligare 1 200 kr, eftersom Strindberg betalade tillbaka 3 000 kr 1911.

År 1891 ställdes en fond på 4 700 kr till Strindbergs förfogande inför avresan norrut i Sverige under augusti till september. Det var återigen Fredrik Vult von Steijern som samlade in pengarna, denna gång bl.a. med hjälp av ”brännvinskungen” L.O. Smith.

Strindberg reste till Göteborg på inbjudan av August Lindberg den 18 januari 1892. Där besökte han bl.a. sin gode vän Anton Stuxberg, gjorde en utflykt till Marstrand och deltog i sällskapet Gnistans sammanträde den 10 februari. Han lämnade Göteborg den 20 februari. Då hade Algot Carlander och A. U. Bååth tagit initiativ till en insamling åt honom, vilken överlämnades av Bååth den 18 februari. Beloppet är inte känt.

Ett nytt uppprop om insamling av pengar till författaren trycktes i *Politiken*, *Göteborgs Handelstidning* och *Verdens Gang* den 7 mars 1895. De insamlade medlen ville Strindberg ha skickade till sina barn i Helsingfors, vilket också skedde. Insamlingen hade ursprungligen startat i Paris av nordiska konstnärer och författare (Jonas Lie, Allan Österlind, Sven Lange, Albert Edelfelt, Anders Zorn och Knut Hamsun). Insamlingen i *Politiken* gav 311:50 kr, i *Göteborgs Handelstidning* 234 kr och *Verdens Gang* 153 kr.

Den 22 mars 1895 undertecknades ännu ett uppprop om insamling av pengar till Strindberg av 20 personer. F.U. Wrangel var ansvarig och undertecknade insamlingsresultatet den 24 oktober 1895. Bland de mera kända bidragsgivarna fanns Verner von Heidenstam som bidrog med 20 kr, Ferdinand Lundin 225, Tor Hedberg 105, Birger Mörner 97, Karl Staaff 120, Karl Wåhlin 85, Albert och Karl Otto Bonnier 50 vardera, Carl Larsson 20, Richard Bergh 20, Prins Eugen 100, Harald Wieselgren, Viktor Rydberg och Ferdinand Boberg 10 kr var.

Insamlingen gav 1 920 kr och utgifterna uppgavs vara 1 748:87. I dessa ingick emellertid att Strindberg fått 200 kr kontant och 732 kr hade överförts till en bank i Ystad samt 435 kr som skickats med postanvisning till barnen i Helsingfors. Strindberg fick även 500 francs utbetalda i Paris den 23 maj 1895 av Herman Wrangel, legationssekreterare i Paris och bad sedan få 200 kr skickade till Ystad, där han bodde hos Anders Eliasson.

Under följande år förbättrades Strindbergs ekonomi tack vare lån från goda vänner och förläggare men även en del förskott från förlagen. Först 1911 genomfördes en ny och denna gång större insamling än de tidigare. Huvudskälet var att man ville ge den åldrade författaren en belöning för hans omfattande produktion när det stod klart att han inte skulle få Nobelpriset. 1911 års insamling föreslogs av arbetaren Adolf Lundgren som väckte tanken på en ”nationalbelöning” i den 1 juli 1910. Uppropet till insamlingen skrevs av John Landquist efter ett förslag av Hjalmar Branting och offentliggjordes i pressen den 6 april 1911.

Insamlingen gjordes bl.a. med hjälp av särtryck av ett vykort med en bild av Strindberg. Det var det s.k. Fredriksonfotot (Strindberg tyckte att han liknade den uppburne skådespelaren Gustaf "Frippe" Fredrikson). Fotot hade tagits 1907 av Strindbergs gode vän, Herman Andersson, och avbildats på vykort vilka Strindberg själv använde. Sammanlagt kom det in cirka 50 000 kr, vilket med avdrag för omkostnader resulterade i 45 000 kr, vid denna tid ungefär ett tredjedels Nobelpris. En delegation, bestående av Richard Bergh, Hjalmar Branting och Karl Nordström, överlämnade en hyllningsadress på författarens sista födelsedag den 22 januari 1912. Det dröjde emellertid innan de insamlade medlen kunde överlämnas; detta skedde först den 2 mars.

Det bör kanske nämnas att 1 000 kr som Strindberg mottog i slutet av 1800-talet motsvarar i ca. 60 000 kr idag; den sista insamlingens pengar är värda runt 50 000 idag. Det var alltså inte några småbelopp som Strindberg fick under årens lopp.

Jan Billgren

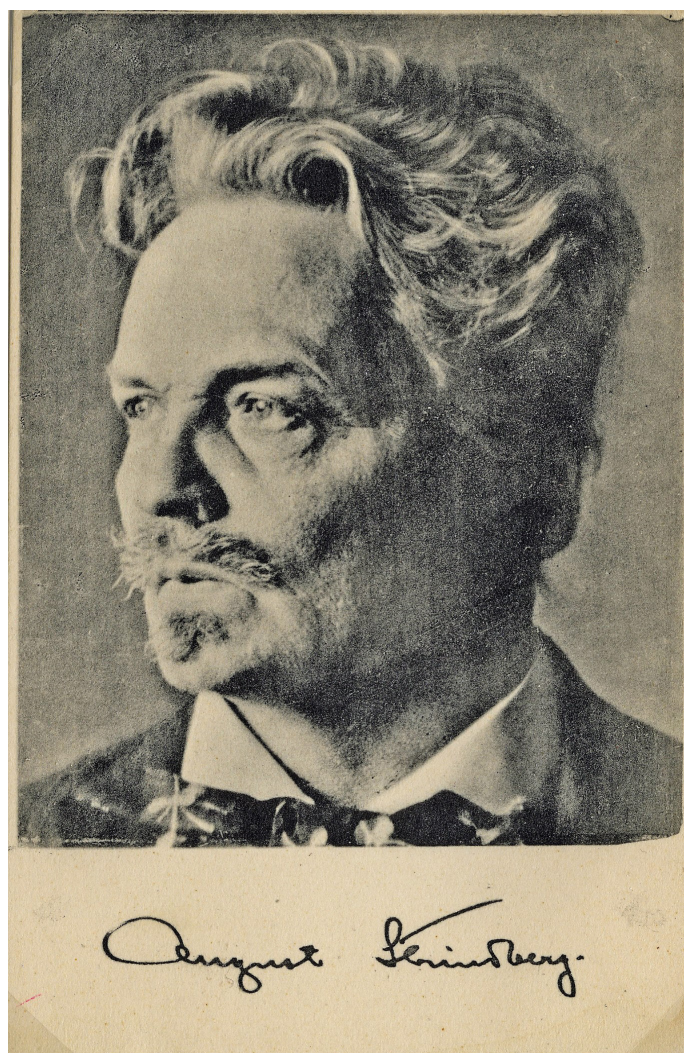

Foto: Nya Meddelande nr 52 sid.12

Böcker om och av August Strindberg

Balzamo, Elena

August Strindberg, Ansikten och öden
2012. 408 sid. Inb. 350 kr

Skrivdon och papper, brevkort, frimärken.
2012. 158 sid. Inb. 250 kr

Brunius, Teddy

Per Ekström, solmålaren.
2003. 163 sid. Inb. 350 kr

Egeland, Meg

En stump av Drottninggatan.
2005. 286 sid. Inb. 260 kr

Hägg, Göran

Sanningen är alltid oförsämd; en biografi över August Strindberg.
2016. 438 sid. Inb. 290 kr

Mankell, Henning

Lögnhalsarna. Nio enaktare om Strindberg.
2012. 250 sid. Inb. 200 kr

Martinus, Eivor

Lite djävul, lite ängel
2007. 341 sid. Inb. 290 kr

Strindberg and love
2001. 310 sid. Inb. 300 kr

Meidal, Björn

God dag, mitt barn! Berättelsen om A.
Strindberg, Harriet Bosse och deras dotter Anne-Marie
2002. 200 sid. Hft. 50 kr

Meidal, Björn / Wanselius, Bengt

Strindbergs världar
The world of August Strindberg
2012. 509 sid. Inb. 200 kr

OBS på denna bok är det inte 20 % rabatt

Stockholms stadsbibliotek

Kunskapens kvarter. Husen runt Observatorielunden.
2000. 80 sid. Inb. 85 kr

Stockholms Universitet

Arvet efter Strindberg- The Strindberg legacy. 2012 års
Internationella Strindbergskonferens
Hft. 100 kr

Strindberg, August

Ett halvt ark papper och andra noveller.
2006. 63 sid. Inb. 140 kr

Fadren / Spöksonaten
2007. 93 sid. Hft. 50 kr

Fröken Julie / De lycksaligas ö
2009. 126 sid. Hft. 50 kr

Hemsöborna
2016. 149 sid. Hft. 50 kr

Impressionist Bilder Bonniers Julbok
1997. Hft. 100 kr

Jag har alltid tillbett kvinnorna.
2005. 127 sid. Inb. 140 kr

Liten katekes för underklassen.
2012. 72 sid. Hft. 40 kr

Promemoria för eget bruk, i koncept
2003. 54 sid. Hft. 60 kr

Till Damaskus / Ett drömspel
2005. 199 sid. Hft. 50 kr

Tjänstekvinnans son
1986. 492 sid. Hft. 50 kr

Strindbergsmuséet SB, EH, CL

Vänner & fiender. Människor runt Strindberg.
2016. 254 sid. Inb. 250 kr

Söderström, Göran

Strindberg Ett Liv
2013. 780 sid. Inb. 260 kr

Wennberg, Kåa

Strindberg på Brevik
1994. 144 sid. Inb. 50 kr

Strindbergs brev - 10 kr styck häftade

Nationalupplagan - Strindberg August

2. I vårbrytningen
1981. 231 sid. Inb. 200 kr

3. Ungdomsdramer II
1991. 274 sid. Inb. 245 kr

4. Ungdomsjournalistik
1991. 625 sid. Inb. 315 kr

8. Gamla Stockholm
2007. 252 sid. Inb. 270 kr

9. Svenska folket I /2001.
493 sid. Inb. 3 25 kr

10. Svenska folket II
2002. Inb. 315 kr

11. Tidiga 80-talsdramer
2002. 480 sid. Inb. 320 kr

12. Det nya riket
1983. 169 sid. Inb. 240 kr

14. Svenska öden och äventyr II
1990. 471 sid. Inb. 285 kr

15. Dikter på vers och prosa
1995. 582 sid. Inb. 320 kr

16. Giftas
1982. 393 sid. Inb. 260 kr

17. Likt & olikt I-II
2003. 543 sid. Inb. 330 kr

19. Utopier i verkligheten
1990. 247 sid. Inb. 240 kr

20. Tjänstekvinnans son I-II
1989. 470 sid. Inb. 270 kr

24. Hemsöborna
2012. 240 sid. Inb. 295 kr

26. Skärkarlsliv
1984. 219 sid. Inb. 235 kr

28. Kamrater/Marodörer
1988. Inb. 235 kr

29. Vivisektioner
1985. 363 sid. Inb. 250 kr

32. Folk-komedin Hemsöborna

33. Nio enaktare
1984. 392 sid. Inb. 260 kr

38. Legender
2001. 435 sid. Inb. 325 kr

39. Till Damaskus
1991. 506 sid. Inb. 295 kr

40. Vid högre rätt
1983. 284 sid. Inb. 230 kr

41. Folkungasagan
Gustav Vasa / Erik XIV
1992. 583 sid. Inb. 315 kr

42. Gustav Adolf
1998. 598 sid. Inb. 310 kr

44. Dödsdansen I-II
1988. 263 sid. Inb. 240

45. Kronbruden/Svanevit
1990. 309 sid. Inb. 230 kr

48. Kristina / Gustav III
1988. 316 sid. Inb. 250 kr

49. Näktergalen i Wittenberg
1988. 205 sid. Inb. 195 kr

54. Historiska miniatyrer
1997. 410 sid. Inb. 280 kr

62. Abu Casems tofflor / Stora landsvägen
1992. 208 sid. Inb. 250 kr

63. Den världshistoriska trilogin
1996. 469 sid. Inb. 300 kr

64. Teater & Intima teatern
1999. Inb. 285 kr

68. Tal till svenska nationen
1988. 443 sid. Inb. 280 kr

72. Register
2013. 300 sid. Inb. 360 kr

Diverse

Bokstöd - Strindbergs siluett i svartlackad plåt.
Höjd ca 15 cm. 198 kr

Brevstall - Strindbergs ansikte i siluett. .
Höjd ca 11 cm. 198 kr

Bricka Motiv Strandbild 27x20 cm, trä 125 kr

Kryddblandning "Strindbergare"
Malört, stjärnanis, citron mm. 30 kr

Ljushållare - Strindbergs ansikte i siluett.
Insats för värmeljus. Höjd ca 15 cm. 259 kr

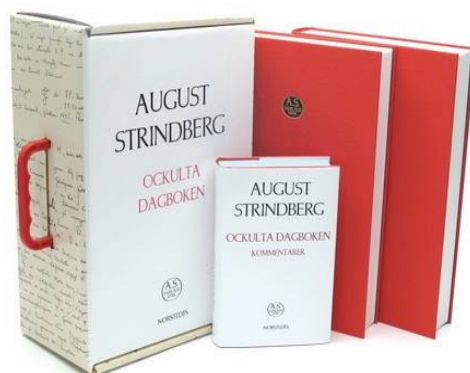
Magnet stor 30 kr olika motiv

Pins olika motiv 20 kr eller 3 för 50 kr

Spiralblock
Framsida med olika motiv.
A6 format. 30 kr.

Tygkasse från Strindbergssällskapet med långa handtag 80 kr

Vykort färg. 8 kr, sv/v. 7 kr

**Endast 10.000:- för samtliga
delar av Strindbergs
samlade verk (72 delar),
inklusive "Ockulta dagboken" i
mycket bra skick.**

**Kontakta:
strindbergssallskapet@auguststrindberg.se**

**Den 22 januari 2019 är det 170 år sedan Strindberg föddes.
Kom till museet och fira med oss!**

Kl. 18 kommer vår förra ordförande, Katarina Ek-Nilsson, att berätta om hur födelsedagsfirandet såg ut i Sverige på Strindbergs tid. Hon har också lovat att nämna hur Strindberg firade sina och familjens födelsedagar.

Vi serverar förfriskningar.

Anmäl att du kommer till museet, helst senast den 18 januari, antingen till
tel. 08/441 91 70 eller till ingela@strindbergsmuseet.se

Ge bort ett medlemskap i julklapp!

Vi behöver bli fler medlemmar. TIPSA gärna om Strindbergssällskapet eller ge bort ett medlemskap som present.

Du blir medlem genom att sätta in årsavgiften 250 kr
via Swish 123-0183939 eller på Strindbergssällskapet
postgirokonto 25 02 78-9.

Glöm inte att mejla din post- och mejl-adress till ingela@strindbergsmuseet.se

*Medlemmar lämna gärna er e-postadress till Ingela så sparar
vi på miljö och porto. Dessutom får ni ta del av fler
erbjudanden som styrelsen inte alltid hinner eller har möjlighet att skicka ut per post.*

Följ oss på nätet!

www.auguststrindberg.se